

שירים

גירוס

תומו של גדי

תהא נא זו המחשבה
כתומו של גדי.
משל לקרן יתומה בעלטת היער,
נרעדה בין יללות תנים :
לו תהא המחשבה אומללה בין קרנות אין-ספור,
בין מחשבות אורה ופעיות גדיים.

עת יום ניסן קופח,
קרנות אין-ספור על גו מזל רפה,
את אובך היום מפלחות פעיות,
וישחט השוחט לטלה.
משל לנדוד יתומה,
שוחטו הוריה לנגד עיניה בוכות :
נודדת שנתי אלי יער אפל.

בלובן הכפור של דצמבר
נודדים יחפים על שלגי הכיבוש.
משל למוט-רועים נעקר מן היער,
מאבד שפיותו על גו גדי נאבד,
כלבים ישולחו ביחף שעייף,
כדור מפלח נודד שמעד.

תם ולבן וסכין חלודה בו
צרה, מתמשכת, חותכה יערות,
נושאה בקרונות אלפים, מורעבים,
פועים מפאת קור בתפילה לקרנות.
לו תהא בי אף קרן אחת נרעדה
להשיב רוח בהלך ימות.

עת לובן קרן-סהר,
כשה,
בשמי מזלות כוכבים אין-ספור.
הן ברי המזל כבר לבנו משום מוות,
נודדים אל רקיע אפל,
את פניהם מקבלים מלאכים בשחור
בתרועת חצוצרות וקרנות.
ובילל.

תהא נא זו מחשבת האימים
כתומו של גדי.
משל לחיוורון גופה,
נעלם מבעד לשחור אלפי תולעים :
לו תחוור המחשבה בהימלאה קרנות,
כלובן מלאכים. וכתומו של גדי.

רעב

רעב מאכל בשיירי גופותינו –
בשר יהודים להרוות צימאוננו.
הרים של מתים. הרות מעלינו,
עוללן נאלם ברזון עד כיליון.

יתום מהלך ביערות לוחמינו,
מפזם נעימה של אמו ששורפה.
גש הלום, קרב-נא, בואה, טעם מבשרנו,
הרי סבל כזה טורף כל היגיון.

ואביו שעבר על מתי הרכבת,
בין גדרות של חשמל, תחת כתובת ברזל,
משחרר את עצמו עד אבדן נשימה.
מול מקלחת אחיו מאבד את האל.

ובמה יאמין? אן הנפש מונפת?
מאבד את גופו – גופתו החולה.
יאמין באקדח שהוצמד לקרקפת,
בחיוך של חייל שהונצח בתמונה.

תולעים מאכלות בעובש עורנו,
עצמותינו כמהות אל קרקע בתולה:
אדמת קודש, אדמת יהודים שיישבנו –
זיק חיוך בגולגולת מאוד חלולה.

אלוהינו. עננו. שובה אלינו.
נחזור, נאמין, אם תיתנה תשובה!
גש הלום, קרב-נא, בואה, טעם מבשרנו
ונדע: לחכך מיתתנו ערבה.

רוח אפינו,
ההייתה מעולם?

זמר לערב שבת

שבת עוטה מלמול לבן פשלג
וכמו השחר הנפט בפלג,
כדנדי פנינים סתורים באמש,
כאשר נצנוץ עלי דמעת הילד.

מתמר ניחוח החלה באח
הסבון מעור האם שבמטבח.
מן הקרירות השתקנית של ערב
נפסע על דרך הנבילה מהכרך - -

- - שלא צמרת, לא נשויף גם לא רכבת,
לא יודעים את סוד גופו הנח משבת,
סוד שפתה של אם הדרך, חם הבית,
חם הזמר הקבול מאם אוהבת.

רגעים של חשק ועצבות אחרית

א.

אז השמש יורד אל שדה, לקראת תום,
לידעו רום רקיע ורגש וחום
והלהט פורץ חושני ואדום.
אז הרוח לוחשת על שדה הכותנה
המחשיך, המכסיף נחמות לבנה
ומלא כיסופים לזיכרון קץ היום.

ב.

עוד החורף מוסיף ומכביד על הצמר.
פועים עגלי-גשם במדרון הרים.
סבא-ים, אפרפר ירקרק, הוא גומע העדר
ובגעש גועה הוא גבוה אל חופים אחרים.

כן, היס מצטער אז אלפי חורפים.
בחטא גאותו הקדמון מתרומם אל חופים,
ביצרו הבהמי נושק לדבש החול,
בתנועה מחזורית עולס נחשול-נחשול
ללקק משפתיו עקבות יחפים.
וברגע אחרון רווי ענג כחול
טח עוד גל וזורע בו קצף לבן
לספק גאונו עד בוא קיץ עם זמן,
עד נותר רק טלה נאבד בדמותו של ענן.

שתי זקנות בנות-עטיין מהלכות במדרון.
ריח מלח חריף עוד דבק בו לזכר.
"מעשה של גסות" הן תגענה רטון
והחורף יוסיף ויכביד על הצמר.

ג.

סתיו.
עמד עץ משולהב
תאוה בגווניו
של אדום עד זהב.
רוח נשב,
לחש באוזניו
סודות המלחש מאהב בנאהב.
נכפף העץ, שולחו ענפיו
והרוח ערי מגלה אחוריו.
כך העץ מתנועע קדימה ושב
ומפשיט את עליו,
כל עלה מעליו,
עד נותר אך עלה אחרון, מבויש ומסמיק באדום ובזהב.

והעץ העירום בקרה הלילית
זוכר בתאוה לאדרתו חכלילית.

ד.

הנה, ניחוח הדרים עולה בפרדס.
שיבולים מזדקפים אל הפרי הכבד.
נער יחף את השביל מפלס
ונער שני מתעקב וצועד.
שמה נער לנער נושק ועולס.
תחת רקיע יודעים אהבה מלאת לובן פריחת ההדר השיכרית.
והנה, ריקן ומסריח נשאר רק פרדס.
רגעים של חשק ועצבות אחרית.

מדאם בולרוז

מדאם בולרוז הייתה יושבת
על כיסא הנדנדה
ולמולה גינת מחשבת,
ששתלה במו ידה.
עלי מרפסת מעורבת –
עשויה עץ ופלדה,
בצבע אפרסק-שלהבת
נצבעה החלודה.
הו, כך למול שקיעה נרטבת
בדמעות עצבות-פרידה
הייתה מדאם בולרוז כואבת
יום נוסף שסתם איבדה.
עם ערב וקריאות עורבת
מייילת נרעדה:
דבר איננה מתעבת
כמו רגשות ההפסדה.

מדאם בולרוז הייתה אוהבת
לדמיין בהקפדה,
הו, יום שבו תהא כוכבת
ותאמר: "תודה! תודה!"
קריאות קהל: "האח! נשגבת
זו בולרוז הנכבדה!"
כעת בבד היא מנגבת
מצח מחשבה טרודה,
נוגסת בכרובית-ארנבת
ולועסת בחמדה:
"מחר יהיה טוב!", מתלהבת
ונרדמת לבדה.

אך עם ליל בא אורח,
לא בשר לו ולא עור –
שלד הוא, ראשו קרח,
כל כולו עטוף שחור.
מתבונן אז הירח
ושולח נוגה אור.

כעת תחתי קרקע שוכבת
זו בולרוז הנכבדה
ובשרשי כרובית-ארנבת
היא נוגסת בסלידה.

לדפנה

*לדפנה הייתה נערה קשוחה ועצבנית. בטיול כיתתי אל הקיבוץ
היא קפצה מערימת חציר ושברה את רגלה)*

בדפנה של ערמת המוץ
שתי מרות רודפות שלום :
מרת כתנה וגברת בוץ,
מרותיים בנות קשות-יום.

גברת בוץ כולה רוטנת :
"כבר קמטים עוטים פניי.
בי שמש רגבים נותנת
ושונאיי דורכים עליי."

אך כתנה עונה בנחת :
"אל נא לך לבכות, מרה.
שמש – אור וחום שולחת,
ושדותיי רודפים אורה."

אך קרקע קשה, כועסת :
"שרשי שדותיך בי חופרים
ופוצעים עורי. נמאָקָת
כבר אני מממזרים!"

שוב כתנה רכה, מנחמת :
"מאכל הם לפרות."
אדמה : "שונאת אותן! בנות רפת!
רגביי תמיד רומסות!"

מדפנה של ערמת המוץ
דפנה – קשוחה ועצבנית –
בועטת בקרקע בכוח,
שתתוק כבר. בכיינית.

לדנה

עת פוסעות שתי רגליי אל מתחם המלקוח,
עת מרת אור נוגהת בדש מבטי –
הן היום חגיגי! הוא מופרח ובהיר!
הן ברוגע שוקט מתאמבטת העיר!
כך לנוכח ניחוח, כמותו אין עוד ניחוח,
נשגבות מצוהבת לכבוד יפתי!

**

בְּהֵיֹת רַד הַצִּפִּי אֶל עֵרֶשׁ שׁוּטֵט,
מִצִּעָף בְּעֵשׂוֹן וּבְדֹק מְרוֹתוֹ
בְּאֶשֶׁר לְצוּר לַהֵט. וְצִלִּיל מְרֻטֵט
שֶׁל תְּרוּעַת צוּפְרוֹת – תְּפִלַּת סֵאן מוֹתוֹ.

הוּ הוּד טָרָם אֶבֶד. רַק זָרָא הַמִּחְנָק.
רַק כְּבִשׁוֹן הַנְּסֻתָר מְנִי צִפִּי לְאֶה.
עוֹד הַמּוֹן אֶלִּי נִגְהָ תְּפִלָּה נֶאֱנָק
בְּרָדִים אֶסְפְּלֵט הַכְּרָף וּבַחֲלָמוֹ עַל מְרָאָה.

**

שֶׁקְדָמוֹנִים וְנִפְאָרִים מִמֶּדֶד, וּמְרַגְעִים אֶת זֶה הַנְּצַח הַחִפּוֹן בְּכֶרֶד דִּקְוָה,
עַל גַּם כְּבִדָּה מְאֹד עֲלִידָה שְׁתִּיקוּתָהּ,
בְּעֵד אֶלִּיל הַגְּאוּתָהּ, הַמְתִּיחֵר קְדָמַת-דְּוֹרוֹת, עַל דְּוִי הַמְתִּאֲחֵר כְּמוֹ שְׁתִּיקָה,
לוֹמֵר שְׁסוּר אֶדְמִיּוֹת עֵתִיק יוֹכֵל הֵיֹת הַגְּדֵר לְהֵיֹתָהּ.

וּמְמָרֵד אֶתָּה עַל דְּבִשׁ הַהֲתַחֲלוֹת כְּלָן. עַל הֵיֹתָהּ לְעֵד נִמְשֵׁךְ כְּלֵא-שְׁלָם עֲדִיו,
כִּי-כֵן כְּמַעֲט אֶהוּב תֵּאֲהַב לְעֶצְמָהּ,
שְׁאֶפְלוּ אִם יַחֲיד אֶתָּה כֹּל-כָּד, אֵינָהּ יַחֲיד כְּמוֹ נְצַח וְשָׁמַיִם.
הוּ מְמָרוֹמִיו שֶׁל גַּג לְבַד, נִשְׁקָף קָרִיר וּמְהַפְּנֵט
עֶצֶב בְּדִידוֹתוֹ שֶׁל הָאֶדָם לְאוֹר זְרִיחָהּ.

כשאני מוצא מקל

לפעמים כשאני הולך בדרך
ואני יודע שאף-אחד לא מסתכל
אני אוהב למצוא מקל
ולהיות אתו כל שארצה, בערך

אני שולף אותו קדימה כמו אביר עם חרב
אלחם בכל מי שרק יעז
שרק עליו לא אתרגז
פן אחרר אותו כמו גרב

אני מנצח כל דרקון
כל רשע אפיל פצוע
כל פחדן אפיל כנוע
אין כמוני עוד אסון

כך בדרך אני ממשיך לצעוד לי
ואני קורע את כל הדברים באזור
כן, המקל מטיל מזור
כשהוא חרב ביד האביר, נדמה לי

אני מכה בעמודים והם נופלים כמו טיח
מנפץ לרסיסים את הגדרות
הן נסיכות נהדרות
לי מחכות בראש צריח

אני מנצח כל דרקון
כל רשע אפיל פצוע
כל פחדן אפיל כנוע
אין כמוני עוד אסון

לפעמים, המקל שרביט של קסם
ואני בן-רגע הופך לקוסם מדופלם
הכי מופלא שבעולם
אעשה כל כישוף שארצה, בעצם

אני מניף את השרביט למעלה כמו בכסף
והופך ילדים לקרפדים
וקרפדים לילדים
או מעלים בניין בין-הרף

אני כך בורא עולם חדש
משנה הכל לפלא
נצנוצים בצבע תכלת
אין כמוני עוד ברנש

לפעמים, מנצח על תזמורת
המטה מודיע לכל העולם לנגן
וכל הדברים במלא-חן
מנגנים לי סימפונית עולם, נהדרת

ולפעמים אני עייף נהיה זקן בן מאה
ונשען בכבדות על המקל
צועד לאט ונח בצל
ושוב לאט לאט פוסע

אני כך בורא עולם חדש
משנה הכל לפלא
נצנוצים בצבע תכלת
אין כמוני עוד ברנש

מחזור עשרים ואחת

א.

עוד קיים הרקיע, קבוע כאז, מרוחק ומכונס בעצמו ואינו מתעניין בהלכי ההולכים אי ממנו על ארץ קשה. כמבט העצום על הכר, החובק את השמש למשוך את יומו, אף השמש בוער ואיננו עוכל ומיאור השיכר אך נמשה.

כך הרים ועצים אל מבט הנוסע קרבים, נבלעים בעוברו ומאידך מש השמש את פן החלון, באשר יימשך וינהה. כזריחות הימים החולפות ברקיע, כיום הזוכר את זכרו, מתקרב הרקיע אל עץ בצמירה, מתגשם אל הים הגואה.

השנים מתחלפות ולוחות השנה מתמלאים, מתרוקנים מחדש. נהקף שוב השמש ויש בזה טוב. גם העץ לכדי לוח עבד. הן הנצח ארוך והזמן כה מוגבל ושיכר לו בדש ובדש. ברם בינות, מתבהר העולם ומבהיק, כעמל רב מאוד. וכשבת.

העולם כה גדול והנצח ארוך. הזמנים משתנים כמו נפש, כמו הנוף הקרב, הנבלע, כשנים, כמו רקיע מול עץ או מול ים. ומבט אחד מש בראשית ובאחרית, ברם בינות מתבהר השמש.

הרוחות הוממים את עלי השלכת. גם אלה, סופם לחלוף ובכל-זאת, כבכיית אלמנה על מצבת, חובקים בד למשוך את יומם. כך הרוח אל פני הנוסע מכה וסוחט דמעות, נוכח הנוף.

הן החר עוד גבוה, הברית רחוקה, אך הדרך עודה משגת. אם נוקפות השנים, הניחון כי תנקופנה: כאז הרקיע קיים. וכאז הזמנים משתנים. הלוח ריקן. הבריאה משגגת.

ב.

כי גם העיר טרם למדה לחייך, אך פסקה כבר מילל ומתופת. הס מתכרבלת ברוך הלבן, המושלג. תשושה ונוחה לנמנם. גם כי טרם הגתה בתשובה מופלאה, תינוקית, בזרוע מונפת את תהום התמימות השלמה, הסופית, הכרוכה במילה אחת: אם. יש וזוג אוהבים על קטיפת שדרותיה פוסע עטוף מעילים ובחום זרועותיו השלובות אל ימיה נושא תום נדיר ממלים.

הם ודאי יזדקנו, גם העיר תזדקן. הבריות לחיים מתרגלות. והשקט סך, (מסופק מעצמו), כתמיד בינות רעם לרעם. ורק בדולח אגם שקפא ומשקף את פניני נשיית התפילות מלווה פסיעתם בדימוי העולם לעיני תינוקות. כפעם. לט ואושר נושפים בחוצות, והעיר מתכרבלת ברוך הלבן, כתינוק מנמנם בסדיו, בחיק אם, ככלה בזרועות החתן.

ויושבים לבסוף בביתם, והבכי שחח והרעם פסק ועיני הנולד ואברי המולדת חדלו לבסוף מבכי. הרגש, בין ציר משבש את הדעת לבין תשישות מתוקה, נסק ובתבל כולה אין יופי נשגב, כמבט ראשון בעולם עם תחי.

שניות בשעון העץ נוקשות כילד משועמם בנבכי עולמו המצפה להתרחשות: כי טובה לו הציפייה וטובים נבכיו – אך העתיד כל-כך רחוק, כל-כך רחוק, והנולד כל-כך בן יומו, גם כי טרם למד לחייך. השלג נח בשדרות, העתיד כה רב. מנמנם בחיק אם. וכמבט ראשון בעולם אין עוד יופי נשגב.

אהבה אבירית

אהבתי אליך משולה לזר ורדים :
כמוהו עוקצנית נדמית להיות היא,
אך בעומקה זיכרון ימים
שם אבירי הנפש
לבחירת לבב אמם הביאו זר
ורכונים על ברך
נשבעו לה אמונים –

ולמול הנפש הנכלמת
למושא נשים בלות
שאת לבן נשא הימה
(ותחתי המצולות
עוד מתהולל מותו עם יפי בנות-ימה) –

עונה הרגש בזיכרון הרגע
בו נשקה הברך לקרקע
והלב המריא עד קצה רקיע
ולרגע הבדידות הזה חיכה.

אהבתי אליך משולה
לאהבת חתול לחתולה :
כמוה מתחילה היא ב-אל"ף
וכמוה תסתיים היא ב-לה.

**

שָׁת אֶת חוּטֵי יוֹרֵי
כְּעָרֵב
נָסוּדָּהּ בְּחַזְיוֹן : פְּנִיסִים כְּתַמִּים,
מְרַצְפוֹת, גְּדֵרוֹת גּוֹדִים אֶת עֲצֵי
וּבְעֶרְף פְּכַפּוּד בְּחִזִּית.
כְּעָרֵב וּשְׁתִּי.
נִימַת אֶצְבְּעוֹתַיִךְ, טוֹוֹת אֵלַי,
דְּקִיקוֹת כְּחוֹלוֹת מְדַבֵּר
כְּשָׂרֵב
אֵינְנִי שָׁר, אֵינְנִי לֹא, הִנֵּי
מִפְּאֵת מְטַפַּחַת לְךָ
נְעֻטוּיִית גְּשָׁמִים : נוֹאֲשֵׁתִי מֵאֲמֹן
כִּי בּוֹא אָבוֹא, רְצוּץ
רֹאשׁ, לְאֶצְלֵינִי אֶל שׁוֹב
כְּחוֹלֵת אֶצְבְּעוֹתַיִךְ,
כְּעָרֵב וְשָׂרֵב.
גָּאִי בִּי, הִנֵּי רְחוּב, גָּאִי
פְּכִיִּתְךָ בְּגֵדוֹת : פְּנִיסִים כְּתַמִּים,
מְרַצְפוֹת. שְׁתִּינִי נָא טוֹוֹת חֲזִיוֹנוֹת
כְּעָרֵב וְיוֹרֵי.

**

אל תשׂא מִמְּנִי.
אָנָּה, אל תשׂא מִמְּנִי.
אִיו לִי אֶמֶת מִלְּבַדָּד.
אָנָּה, רַחֵם!